

165. Van Dale, de letter K (3)

1. De kaneelboom heet ook wel kaneellaurier. Hij liep om gist en kaneelwater. Het had iets van kaneel, het was kanelig. De hip(p)ocras is de kaneelwijn. Kijk ze eens lekker kanen van die kanenkoek!
2. Een kangoeroebal is een skippybal. Sommige ouders kangoeroeën, het gaat dan om het huid-op-huidcontact, met hun kleine kinderen. Hou(d) je kanis! De kanji is een Japanse schriftsoort en de kankantri is de wilde kapokboom. Een carcinoom is een kwaadaardig kankergezwell, een oncoloog is een kankerspecialist. Sommige stoffen zijn carcinogeen (kankerverwekkend).
3. Kannengeluk is het onderste uit de kan, een omen voor trouwlustigen. De gewestelijke kanneberg is de veenbes. Kannetjes zijn rozenbottels. Hij kanode en zij had al gekanood. Kannetjeskruid is nepent (nepenthes). Kanondoof is stokdoof. Een kanonikale prebende, dat zijn de inkomsten van een kanunnik.
4. Kanopolo is waterpolo van vijf tegen vijf, waarbij je droog blijft. De kans om met twee dobbelstenen samen zeven ogen te gooien is zes zesendertigste of een zesde. De kanselarijletter (cancelleresca) werd gebruikt in het zestiende-eeuwse gotische handschrift. Een kanselbloempje groeit niet. De ijzeren kanselier, dat was Bismarck. Een lijfrenteverzekering is een aleatoir contract, een kansovereenkomst. Een apostil(le) is een kantbeschikking of een brief van een ambtenaar. De muurbekroning bestond uit kantelen (transen). Een kantele wordt gebruikt in de Scandinavische volksmuziek. De kantianisten volgen Kant. Canticum en kantieken zijn synoniemen, net als can(ne)tille en kantielje. De studente haalde haar kandjes maar kantje boord. Een kantijl is een dwergheert. Kantonnale rechtspraak vind je in Zwitserland. Ook de kantonrechter-plaatsvervanger kan de ABC-formule (Jaarboek 2007, kantonrechtersformule) hanteren.
5. De kanunnikessen van het Heilig Graf zijn kloosterzusters. Kaolien is porseleinaarde.
6. De kaon is het elementaire deeltje K-meson. Die huizen zijn twee onder een kap en vormen dus een twee-onder-een-kapwoning. Ze droeg een kap, een capuchon. Bij de essayeurs is de kapel een cupel. Hij bidt in alle kapelletjes het Onzevader [GB]. De lamp hing behoorlijk scheef.
7. De goedsul diende onder kapitein Rondhemd. De kapitein-Chinees en de kapitein-ingenieur verdienden ongeveer evenveel. Hij wilde een stem in het kapittel hebben en las een chapiter voor. Staat er op het woord 'circonflexe' ('circumflex') een dakje? Een ander woord voor kalotje is toque. Klopt dat laatste eigenlijk wel?
8. Ella had van de kapittelstok gelikt. De oude maestro ging kapoeres (kapoerewiet). De kapo was niet populair en leed aan het kaposisarcoom. Hij kon veel geld stukslaan en zag de golven stukslaan tegen de rotsen. Kappa is oké bij zendamateurs. Vastkokende aardappelen zijn kruimig.
9. Het jarenzeventigkapsel stond hem goed. Volgens het Groene Boekje is alleen kaponses goed geschreven. In Jansens tegoed werd vijftig euro goedgeschreven, gecrediteerd. Hij heeft zijn brandweerpet aan de kapstok gehangen. De kapucijner en de kapucines (kapucijnse) leefden nog lang en gelukkig, zij het niet samen. Een tilbury is ook maar een kar. De kapjesmorielje is een zakjeszwam – is dat ook een paddenstoel? –, de karabijn is een vuurwapen, een karabiner is een karabijnhaak en een karabinier ten slotte is een cavalierist.
10. Onder de comtoiseklok aten ze kanteloeps (kantaloeps). De karbouw had niets met carrosseriebouw van doen. De karbovanets was als Oekraïense munt de voorloper van de grivn(y)a. De camerlengo of kardinaal-kamerling is voorzitter van de Apostolische Kamer. In de Karelroman komt de Karelstad veelvuldig voor. De karmeliet en karmelietes ventten vroeger veel eau des carmes uit.
11. De Karmijn de Sonnaville is een winterappel. Het karmijn als kleurstof heet ook wel cochenille.
12. Karmil is de volksnaam van de gewone huttentut. Drink je straks karnemelk of zoetemelk?
13. Een karolijntje (karlijntje) kun je gewestelijk dragen. Dat kun je niet onder het tapijt vegen!

14. Karsaai was een soort van grof gekeperd laken. Kart en gocart zijn beide een skelter.

15. Karteren is in kaart brengen. Een kartouw is een zwaar kanon. Een klooster van kartuizers, een kartuizerklooster, heet ook wel certosa (chartreuse). Een karyocyt maakt bloedplaatjes. Karyofylleen (humuleen) is een reukstof. Hij was een kerel als Kas. Kaseko is dansmuziek. In ondertrouw sta je in het kasje, je kunt kasje zes spelen en je kunt iemand kasje zes slaan of kassie-zes, afmaken dus. De kaskoe komt van cashcow, de kasstroom is de cashflow en de jammerkast is het draaiorgel.

Rein Leentfaar